

er inde, men det ærede Medlem maa som Teolog vide, at der er noget, der hedder at købe den belejlige Tid.

J. Oskar Andersen: Maa jeg til den sidste ærede Taler (Kammersgaard) bemærke, at jeg sigtede ikke til Socialdemokratiet med de Udtalelser, jeg fremkom med om et Parti, som altid skiltes med sin Erikirkenlighed, med sit Frisind i kirkelige Sager, men som ønsker at lægge Kirken ind under Staten; jeg sigtede til det radikale Parti og navnlig til dets Ordfører her, Chefen for dets Kirkeministerium (Povlsen), og det forekommer mig, at de Udtalelser, der kom fra den Side om, at det var upraktisk at nedsætte et saadant kirkeligt repræsentativt Udvalg, men at man derimod burde lade Staten, Ministeren, vælge et sagkyndigt Udvalg, var meget betegnende. Thi det er netop den Opfattelse, der stadig kommer frem fra den Side: at man skal lade Staten bestemme alt med Hensyn til Kirken; men samtidig gaar man rundt og fortæller: Vi er de Folk, der holder paa kirkelig Frihed, og saa nævner man de Frihedslove, som vi alle sammen billiger, vi har. Jeg maa i Parentes bemærke, at naar Hr. Povlsen udtalte, at disse Love var indførte i Slesvig, er dette ikke ganske rigtigt, idet Loven derom ligesom de andre Love er rent foreløbig; de kan ikke gennemføres som endelige Bestemmelser blandt andet netop af Hensyn til, at de ogsaa kommer til at berøre Ejendomsretten, hvilket med andre Ord vil sige, at man ikke kan komme udenom det Spørgsmaal, som er staaende dernede: at den slesvigske Kirke har sin Forfatning og sine ganske bestemte Rettigheder.

For mig staar det saaledes, at det er aldeles ligegyldigt, om § 4 har den ene Form eller den anden; allerede det, der er nævnt i § 1, vil nødvendigt medføre, at en Række principielle Spørgsmaal tages frem. Jeg anser det for rigtigt og betimeligt, at man gør sig det klart, at man overhovedet ikke kan behandle disse Spørgsmaal for Sønderjyllands Vedkommende, uden at man kommer ind paa en Række principielle Spørgsmaal. Jeg mener derfor ikke, at vi vilde opnaa noget som helst ved at stryge § 4, thi hvis man ønsker Sammensmeltning — og det ønskes ogsaa fra den Side, som Hr. Kammersgaard repræsenterer, det er udtrykkelig blevet udtalt —, maa man være klar paa, at vi maa ind paa disse Spørgsmaal.

Jeg kan ikke forstaa Hr. Povlsens Opfattelse, at man stadig skal gaa udenom de vigtige Spørgsmaal, som trænger sig frem; men jeg maa tilstaa, at netop med den Baggrund, som vi har i det Zahle'ske Ministeriums hele kirkepolitiske Optræden, mener jeg, at det er i høj Grad nødvendigt, at vi faar disse Spørgsmaal belyst, og vi kan ikke undgaa at faa dem belyst, naar vi skal sammensmelte den sønderjydske Kirke med den danske.

Om Hr. Povlsen og hans Parti anser Sammensætningen af Udvalget for upraktisk, interesserer mig mindre; jeg mener, det er nødvendigt, at det sammensættes paa den Maade, naar vi vil høre, hvad den sønderjydske Kirke mener om de Sager. Jeg kan godt forstaa, at Hr. Povlsen fra sit statskirkelige ophøjede Stade som tidligere Minister ser ned paa, hvad saadanne Menighedsrepræsentanter kan mene. Han har i det hele taget ikke særlig stor Kærlighed til Menighedsraadene, og jeg maa overhovedet betragte den Demokratisme, der repræsenteres af det radikale Parti, som i mange Maader noget uægte, i alt Fald paa det kirkelige Omraade. Jeg mener afgjort, at Folk, der er valgte til Menighedsraadene og som altsaa repræsenterer de kirkelige Interesser, og navnlig da Sønderjyderne, med fuld Forstaaelse vil kunne tale med om de Spørgsmaal, som kommer paa Tale her, og det er nødvendigt, at de gør det. Hvis det viser sig, at de vedkommende paa visse Omraader mangler den tilstrækkelige Kundskab, ja, saa hjemler netop Lovforslaget denne Kommission ligesom alle andre Kommissioner Ret til at tilkalde særlig sagkyndige. Hr. Povlsen maa vide, at det er en Skik, som altid følges ved den Slags Udvalg. Derfor gør den Udtalelse, at saadanne Udvalg vil være upraktiske, i alt Fald ikke Spor af Indtryk paa mig.

Jeg mener, den foreslaaede Sammensætning er praktisk, ja, den eneste mulige; hvis Hr. Povlsen og hans Parti betragter et saadant Udvalg som farligt, hænger det ganske simpelt sammen med hele den statskirkelige Opfattelse, som Hr. Povlsen og hans Parti gentagne Gange har givet Udtryk for. Det kan naturligvis i og for sig ikke være mig ubehageligt, hvis man fra den Side betragter Nedsættelsen af et Udvalg, hvor Kirken endelig kommer til Orde, som farlig. Den Statskirketeori, som det radikale Parti hylder paa det kirkelige Omraade, betegner en Opfattelse, som er saa antediluviansk som vel muligt, som hele